

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Økologiske matrixbrug > **Matrixbrug - fremtidens samarbejdende økolandbrug**

Matrixbrug - fremtidens samarbejdende økolandbrug

Matrix-brug er den næste landbrugsrevolution. Via samarbejder skabes et bæredygtigt landbrugserhverv og lokal forsyning af sunde fødevarer. Et samarbejdsprojekt skal skabe grobund for udvikling af økologiske matrix-brug.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Matrix-brug er gårde, der samarbejder inden for et geografisk område, og samarbejdet kan have utallige former.

Matrix-brug giver helt nye muligheder for:

- sikring af næringstofcirkulation
- optimal udnyttelse af halm og gødning
- grundlag for kost-effektive bioenergi anlæg
- decentrale forarbejdningsanlæg i mikrostørrelse
- en bedre sammenhæng i værdikæden
- forbedret logistik og transport
- forbedret CO2 regnskab

Torben Hansen bød velkommen. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

Som start på et 3-årigt samarbejdsprojekt under Videncentret for Landbrug blev der afholdt en udviklingsdag om økologiske matrixbrug i juni 2010. På udviklingsdagen deltog personer, der arbejder med og/eller har erfaringer med området samt beslutningstagere, der kan få indflydelse på mulige kommende initiativer på tværs af fag og sektorer.

Niels Nørskov fortalte om udviklingsprojektet. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

Videoklip: Resultat fra udviklingsdagen?

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Næstformand i Landbrug og Fødevarers Økologi-Sektion, Michael Svane, påpegede på udviklingsdagen nødvendigheden af at turde skabe de rammer, der skal til for at få matrixbrug til at fungere. Til Roskilde Avis udtalte han - Det er helt nødvendigt for den fremtidige produktion af økologiske landbrugsprodukter, at vi tænker nyt, og finder nye veje til at udvikle os. Både landmændene og politikerne skal have modet til at sætte rammerne, så det bliver mere end blot et idealistisk projekt.

Videoklip: Hvad er matrixbrug?

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Konceptet bag matrix-brug

Thomas Harttung, økologisk landmand og skovbruger på Barritskov, bestyrelsesformand for Aarstiderne A/S og formand for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, var inviteret til udviklingsdagen for at præsentere sine tanker om matrix-brug.

Thomas Harttung fortalte om matrix-brug. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

Han tegnede et billede af et samarbejde mellem 5-10 økologiske gårde med i alt 50 ansatte med 500 ha, hvor der er 0,5 dyreenhed per ha. Der skal dyrkes 100 ha med grønsager, 100 ha med frugt og bær, 200 ha med korn, 100 ha med græs. Samarbejdet skal råde over 100 malkekøer og 1000 æglæggende høns, have en sæsonproduktion på 100 svin, 10.000 slagtekyllinger, 2000 ænder og gæs. Hele denne produktion skal forsyne 2000 voksne forbrugere og deres børn med sunde lokale fødevarer i et lokalområde. Til samarbejdet kan kobles biogasanlæg, fælles forarbejdning og lokal afsætning af produkterne. Matrixbrug skal have en vis størrelse for at kunne tilbyde spændende arbejdspladser. Og ejerformerne kan være mangfoldige. Det kan bestå af alt fra enkeltmandseje, selskabsformer til kapitalfondseje.

Bag Thomas Harttungs model for matrix-brug ligger en ide om, at fremtidens landbrug skal være 80/20, dvs. 80 procent planteproduktion og blot 20 procent animalsk produktion. Han mente, at ved at lade flere forskellige produktioner gribe ind i hinanden skaber man den bedste måde at forøge produktionen på økologiske bedrifter.

Thomas Harttung fortalte, at andelsbevægelse gjorde os i stand til at specialisere os, hvilket har ført til mange problemer. Det er nu tid til en helhedsbevægelse. Det bliver den næste danske landbrugsrevolution, er han overbevist om.

Erik Fog fortalte om biogas og matrixbrug. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

På udviklingsdagen var der oplæg om, hvordan matrix-brugene kan imødekomme behovet for mere "grøn" energi-produktion.

Videoklip: Bioenergi og matrixbrug?

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Godsejer John Monro, Ledreborg Gods deltog også i udviklingsdagen, og han var begejstret over ideen bag matrix-brug.

Videoklip med godsejer John Monro, Ledreborg Gods

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Lejre Kommune var vært for udviklingsdagen. Borgmester Mette Touborg forklarede på mødet, at Lejre Kommune gerne indgår i samarbejde om matrix-brug. I Lejre Kommune er landbrug et af de store erhverv, så derfor er man lydhøre overfor nye tanker i erhvervet. Desuden ligger Lejre Kommune tæt på København, og det gør det interessant med økologiske udviklingsprojekter.

Mette Touborg fortalte om Lejre Kommune og matrixbrug. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

Videoklip: Lejre Kommune og økologiske matrix-brug

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Udviklingsdagens resultat er et idekatalog, hvor deltagerne har defineret de vigtigste muligheder og udfordringer for, at matrixbrugene kan udvikle

sig. Læs Idekatalog (*under udarbejdelse*).

Livlig gruppesnak i Open Space om matrixbrug. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

Præsentationer fra udviklingsdagen:

- [Program for dagen](#)
- [Velkomst ved Torben Hansen, Formand, Gefion](#)
- [Matrixbrug i en kommunal kontekst – case: Lejre Kommune. Hvordan kan bedre sammenhæng i den økologiske jordbrugsproduktion spille sammen med kommunens ønsker og behov? v. Mette Touborg, Borgmester i Lejre Kommune](#)
- [Økologiske Matrixbrug – hvad er det egentligt og hvad vil vi med det? v. Thomas Harttung, formand ICROFS og Årstiderne](#)
- [Matrixbrug i en klima kontekst – case: Bioenergi produktion. Hvordan kan Matrixbrugene imødekomme behovet for mere ”grøn” energi produktion? v. Erik Fog, Videncentret for Landbrug](#)
- [Projekt ”Opstart af Økologiske Matrixbrug” v. Niels Nørskov, Videncentret for Landbrug](#)

Regitze Siggaard, Aktivo fortæller om Open Space. Foto: Tomas Nørfelt, Videncentret for Landbrug.

På udviklingsdagen benyttede man mødekonceptet Open Space, hvor deltagerne selv får lov til at definere, hvad der skal drøftes, og de står selv for at samle op på mødet efterfølgende.

Videoklip med mødefacilitator Regitze Siggaard, Aktivo, om mødekonceptet Open Space.

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)

Videncentret for Landbrug, Økologi står i spidsen for et treårigt samarbejdsprojekt med titlen ”Opstart af økologiske matrix-brug”. Lejre Kommune var vært for udviklingsdagen, der blev holdt 24. juni 2010 på Ledreborg Slot.

Videoklip med stemning fra udviklingsdagen

Virker link i billedet ovenfor ikke - så klik [her](#)